

BESLUITVORMENDE NOTA
AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS
No. 24.0000058

Afdeling/eenheid/cluster: Projectnaam: Bijl.: Datum: Steller:
Beleidsontwikkeling Nationaal Programma 5 22 januari 2024 I.S.M. Cornelissen
Ruimte voor Defensie

Portefeuille: II

Onderwerp: Zienswijze defensie en advies noodlandingen

Voorgesteld besluit

1. De voorgestelde zienswijze indienen op de *Notitie Reikwijdte en Detailniveau* voor de milieueffectrapportage van het *Nationaal Programma Ruimte voor Defensie*;
2. Het voorgestelde advies geven over de laagvlieggebieden voor het oefenen van noodlandingen vanuit Lelystad Airport;
3. De raad informeren.

Inleiding

Het ministerie van Defensie zoekt ruimte voor zijn activiteiten. Tegelijk zoekt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat laagvlieggebieden voor het oefenen van noodlandingen met niet-militaire vliegtuigen in Flevoland. Omdat deze activiteiten deels overlappen, ontvangt u één collegevoorstel over beide vragen.

Vraag van Defensie:

Defensie zoekt (milieu)ruimte voor nieuwe activiteiten en voor uitbreiding van bestaande activiteiten. Denk aan ruimte voor kazernes, oefengebieden en opslagterreinen voor helikopters, (cargo)drones, munitie etc. Op dit moment ligt een [nota ter inzage waarin de ruimtevraag staat](#)¹. Iedereen (en dus ook wij als gemeente) kan er een zienswijze op geven. Dit collegevoorstel gaat over een zienswijze vanuit de gemeente Noordoostpolder (zie bijlage 1). In bijlage 2 staan de zoekgebieden uit de nota die in de Noordoostpolder liggen. Dat zijn:

- a) Het zuidelijke deel van de Noordoostpolder ligt in één van de zoekgebieden voor een nieuwe trainingslocatie met explosieven;
- b) Het MITC is één van de plekken die defensie onderzoekt als locatie voor oefenen en stationeren van cargodrones;
- c) Het zuidwestelijke deel van de Noordoostpolder is zoekgebied voor een nieuw laagvlieggebied met helikopters;
- d) Noordoostpolder valt binnen twee cirkels van zoekgebieden voor nieuwe helikopterlandingsplaatsen, en
- e) In het noorden van de Noordoostpolder, nabij Lemmer, ligt een mogelijke nieuwe locatie voor munitieopslag.

Vraag van Infrastructuur & Waterstaat:

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) vraagt (via de provincie) ons advies op het aanwijzen van een zoekgebied voor het oefenen met laagvliegen voor noodlandingen (zie bijlage 3 en 4). Dit gaat om drie alternatieven in de Noordoostpolder:

- a) Het zuidwestelijke deel van de Noordoostpolder. Dit is hetzelfde gebied als het zoekgebied van defensie voor laagvliegen met helikopters (punt c uit de opsomming hierboven);
- b) Het gebied ten noorden van Urk, en
- c) De oostkant van de Noordoostpolder.

Over deze adviesvraag ontving u in oktober een memo (zie bijlage 5).

¹ Het gaat om de *Notitie Reikwijdte en Detailniveau*. Dat is een beschrijving van de zaken die worden onderzocht in de milieueffectrapportage.

Doelstelling

Een evenwichtige verdeling van activiteiten en ruimteclaims, zodat de waarden van ons gebied behouden blijven.

Argumenten

- 1.1 *Met deze zienswijze vragen wij om een zorgvuldige beoordeling van de locaties*
De Noordoostpolder is geen leeg gebied. Er wonen en ondernemen mensen en er is natuur en een Werelderfgoed. Bovendien spelen er nieuwe ontwikkelingen die ook om (fysieke en milieu)ruimte vragen, zoals de tracébesluiten over de Lelylijn en de 380 KV-verbinding. En ten derde zijn er grote landelijke opgaven die ruimte vragen (woningbouw, landbouwtransitie, energievoorziening, vluchtelingenopvang etc). Met de voorgestelde zienswijze vraagt u het Rijk uitdrukkelijk om die belangen goed onderling af te wegen. En om rekening te houden met de bestaande waarden van ons gebied.
- 1.2 *In deze zienswijze vragen wij om zorgvuldige informatie aan bewoners en eigenaren*
De nota waarop zienswijzen ingediend kunnen worden, kwam voor ons redelijk onverwachts ter inzage. En de zoekgebieden die in de Noordoostpolder liggen, stonden daar voor het eerst in. Het proces is strak gepland, omdat de inhoud van het programma wordt meegenomen in de nieuwe *Nota Ruimte*. Maar de nieuwe activiteiten kunnen gevolgen hebben voor onze bewoners, ondernemers, natuur of andere waarden van het gebied. Daarom vraagt u in de voorgestelde zienswijze om goede en tijdige informatie aan - en overleg met - onze bewoners, ondernemers en terreineigenaren.
- 1.3 *In deze zienswijze vragen wij om duidelijkheid*
Er is nog veel onduidelijk in deze fase. De zoekgebieden zijn groot en de beschrijving van de activiteiten is nog erg globaal. Zo is bijvoorbeeld nog niet beschreven om hoeveel (helikopter)vluchten en aan- en afvoerbewegingen het zal gaan. Ook staat er niet hoe groot een opslagterrein voor munitie is en welke veiligheidszone daarbij nodig is. Dit soort informatie is nodig om in te kunnen schatten welke gevolgen zo'n activiteit op de omgeving heeft. Daarom vraagt u in de voorgestelde om die duidelijkheid te geven.
- 2.1 *Met de brief aan I&W adviseren wij negatief, vanwege de andere functies in de gebieden*
Voor de oefengebieden voor nood- en voorzorgslandingen voor niet-militaire vliegtuigen, vraagt het ministerie ons om advies over de specifieke locaties. Met de voorgestelde brief adviseert u negatief over de locaties in de Noordoostpolder. Er zijn veel bestaande functies in de gebieden die gevoelig zijn voor laagvliegen. Bijvoorbeeld: wonen, werelderfgoed en natuur. Ook adviseert u met deze brief om een integrale afweging te maken met de plannen van defensie.
- 3.1 *De raadsleden zijn betrokken bij deze zienswijze*
Tijdens het vragenhalfuur van 15 januari jl. werden vragen gesteld over de nota van defensie. Uit deze vragen sprak betrokkenheid en aandacht van de raadsleden bij dit dossier. De raadsleden wilden graag meedenken over de zienswijze. Daarom is de conceptzienswijze afgestemd met drie raadsleden uit de commissie Woonomgeving.

Kanttekeningen

1. *Er is nog veel onduidelijk en onzeker in de plannen van defensie*
Voor veel onderdelen zijn de zoekgebieden groot. Ook worden in een milieueffectrapportage altijd meerdere varianten onderzocht. Het is daarom nog niet zeker of er activiteiten van defensie in de Noordoostpolder komen en hoeveel (milieu)ruimte die vragen. Dat wordt pas later in het proces duidelijk. Na het maken van de milieueffectrapportage volgt besluitvorming over de locaties. En er wordt dan nog een specifiek milieueffectrapport per locatie gemaakt.
2. *De NRD is alleen een onderzoeksopzet, de rest volgt later*
De nota van defensie die nu ter inzage ligt (*Notitie Reikwijdte en Detailniveau*) gaat alleen over het onderzoeken van de milieueffecten. De vraag die voorligt, is dus eigenlijk alleen of de juiste dingen worden meegewogen in het onderzoek. Het is nog geen zienswijze op een besluit over de (wenselijkheid van) de specifieke locaties.

3. *De reactietermijn is kort*

Zowel voor de nota van defensie als de adviesvraag vanuit I&W is de termijn om te reageren krap. Het gaat om ca 6 weken, waaronder de kerstvakantie. Dit betekent dat formele afstemming met de gemeenteraad (of raadscommissie) niet mogelijk was. Wel hebben drie raadsleden informeel meegelezen met de conceptzienwijze voor defensie.

Planning/Uitvoering

Na uw besluit, wordt de zienswijze ingediend bij het Ministerie van Defensie en gaat de adviesbrief naar het Ministerie van I&W.

Bijlagen

1. Voorgestelde zienswijze aan het Ministerie van Defensie
2. Overzicht van zoekgebieden in de Noordoostpolder
3. Voorgestelde adviesbrief aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
4. Adviesvraag van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
5. Memo 'Zoekgebied locatie nood- en verzorgslandingen'